
**UTJECAJ FIZIKALNE TERAPIJE U
LIJEČENJU I REHABILITACIJI
NEUROLOŠKIH BOLESNIKA**

UP 5

RATNE OZLJEDE GLAVE:
NAŠE ISKUSTVO U STACIONARNOJ REHABILITACIJI

Z. Bitar,*K. Sekelj-Kauzlarić,**D. Kovačić,**D. Kovačić-Vuger*

*SPECIJALNA BOLNICA ZA
MEDICINSKU REHABILITACIJU
VARAŽDINSKE TOPLICE*

Od 1. 01. 1992. do 31. 12. 1995. tretirali smo 228 bolesnika nakon primarne kraniocerebralne ozljede (KCO). Prikazali smo strukturu ovih bolesnika po spolu, dobi, pripadnosti vojnim i policijskim postrojbama, te prema uzroku ozljede.

Prometne nezgode bile su uzrokom 40-50% slučajeva (ovisno o promatranoj godini), ranjavanje pri eksploziji 20-30%, dok je ustrijela bilo 6-10%, a pad s visine (veće od 2m) bio je zastupljen u 15-22%. Neposredne posljedice traume bile su: subarahnoidalno krvarenje 47%, intracerebralno 22%, a multiple frakture kostiju lubanje 14%, frakture baze lubanje 11%, a kombinirane ozljede bile su nazočne u 6% naših bolesnika. Neke od neurokirurških zahvata imalo je 60% bolesnika nakon KCO.

U radu je prikazan integralni, individualno prilagođeni, timski i multidisciplinarni rehabilitacijski tretman u našoj ustanovi. Bolesnici su rehabilitirani prosječno 3 mjeseca, kako je predviđeno i Postupnikom Društva za fizikalnu medicinu i rehabilitaciju.

Zasebno smo prikazali komplikacije tijekom rehabilitacije. Tako je uroinfekt (1-3 tijekom boravka) imalo 43%, a respiratorni infekt samo 12% naših bolesnika. Postoperativno je u 16% bolesnika aplicirana kanila s kojom su došli k nama, dok je samo 5% bolesnika imalo površinsku infekciju rane ili postoperativnog reza. Psihoorganski poremećaj zaostao je kod 27%, a EPI atake kod 6% naših bolesnika. Znatan broj od oko 13% bolesnika došlo je na rehabilitaciju s dekubitusima svih lokalizacija.

Svojim iskustvima možemo potvrditi da su KCO tijekom rata specifični problem, koji zahtjeva kompleksnu skrb.